XVII. évfolyam. Pécs, 1889. junius 29-én. 26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Postán vagy Pécsett házhoz küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 frt — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGYES SZÁM 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók
Weldinger Nándor könyvker.
(Széchényi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábos petitsor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szoriért 5 kr., 10-szeriért 4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.
A nyilttér 1 petit sora 10 kr.
A hirdetési dij előre fizetendő.

Szerkesztőség:
János-utcza 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
János-utcza 8-ik szám.

A király szavai.

Az apostoli magyar király hangja szólalt meg az elmult héten . . . Hangosabb, messzebb hangzó szózatot rég nem hallott a világ s az európai hatalmak tekintete hosszasan, bizalommal nyugodott a magyar birodalom határain.

A király szólt a helyzetről . . . Bizonytalan az még mindig, sőt a konklusiókat tekintve még bizonytalanabb, mint volt az előző években, mert a délen a Balkánállamok belsejében bizonyos folyton terjedő nyugtalanság észlelhető, melyet mesterségesen szítottak és szítanak folyvást azok, akiknek ez érdekében áll.

Európa nemzetei az utóbbi években már hozzászokhattak ahoz a diplomacziai mondáshoz, hogy „a helyzet bizonytalan.“ Valahányszor egy diplomata ebbe a közönyös szólásmódba burkolódzik, már nem kelt vele föltünést, mert a nagy közönség egyszerüen túlhalad rajta.

De ha közelebbről vizsgáljuk királyunknak a delegatió megnyitása alkalmából mondott beszédjének alaphangját, akkor megértjük, hogy miért ragadta meg az különösen az európai közvélemény figyelmét annyira.

A királyi beszéd hangja határozott és komoly. Nem közhelyekkel bővelkedő, de tényekre, eseményekre mutató és ámbár rendkivül föltünő körülmény, hogy Oroszország egy betüvel sincs emlitve benne, de annál feltünőbb az érintetlenül fenálló békeszövetség hangsulyozása.

A kontinens sugalmazott és félhivatalos sajtójának legnagyobb része megállapodott a trónbeszéd fölött. Alapos, beható megbeszélések nem hiányoztak. Az osztrák-magyar monárhia uralkodójának bátor, őszinte nyilatkozata előtt meghajolt a világ, sulyát mérlegelték és nagy, messzeható jelentőségét elismerték mindenütt. A müvelt nemzetek ebben hódoltak böles királyunknak.

Csak a mindenkor feleselő, folyton nyelvelő orosz sajtó hallgat mélyen. Mintha szél ütötte volna meg a nyelvét vagy karjai megbénultak volna, nem ir, nem szól a beszédhez semmi kommentárt, hanem csak szárazon közli.

Meg tudjuk érteni ezt a némaságot. Az orosz szájhősök azt hitték, hogy Európa fél a kozákoktól, azt hitték, hogy Ausztria-Magyarországot kozákpatkókkal fogják leteperhetni, amikor akarják. És ime, a megnyitó beszéd nagy megdöbbenést okoz, mert uralkodó ajkáról soha annyi önbizalom s az erőnek, hatalomnak tudata olyan eklatánsan nem nyilatkozott, mint éppen királyunk ajakáról.

Megértették, hogy a büszke királyi szó válasz akart lenni a remegő czár toasztjára, melyben az ökölnyi Montenegro fejedelmét nevezi egyetlen igaz barátjának.

A Balkánállamok jóakaró figyelmeztetést kaptak, Szerbia regenseinek józanságot ajánl a király, mert tudja, hogy az orosz „vutki“ hamar részegit és butit, aminek jelét láttuk a szerb túlzók legutóbbi nevetséges és szánalomra méltó ágaskodásaiban.

A czár Montenegrót tolta előtérbe, a mi uralkodónk pedid ujból fölszinre hozta Bulgáriát. Ez volt az orosz epének mindig a vörös posztó, melynek láttára megvadult s ez most is a legnagyobb szálka a pánszlávok szemében, éppen azért most Bulgáriában minden a legjobb uton halad a konszolidáczió felé.

S mikor a hatalmas és bölcs uralkodónk megnyugvással és örömmel veszi tudomásul Bulgária viszonyainak békés fejlődését, akkor lehetetlen, hogy ez nyilt rosszalása a pánszláv agitáczionák, melyet hivatalos és nem hivatalos orosz bujtogatók folytatnak örökösen a forrongó Balkánon.

A megnyitó beszédből három fontos dolog következik önként:

1. Hogy a békeszövetség kilépve eddigi tartózkodó és megfigyelő álláspontjából.

2. Hogy a helyzet ma sokkal komolyabbra fordult, úgy délen mint északon.

3. Hogy jóval közelebb jutottunk a keleti kérdésnek háboruval való megoldásához.

Ezek a konkluziók, melyet megérthet mindenki, aki akar. S hogy ennek daczára teljes a bizalmunk önmagunkhoz és a jövőhöz, annak magyarázata a hármas szövetség rendithetlen fenállásában és saját hadseregünk erejének ismeretében rejlik.

A magyar nemzet is megértette a királyi szót. Széles ez országban nincs igaz magyar, aki életét ne áldozná szivesen akkor, mikor maga a harczi kürt felriad, a hon védelmére hiva annak fiait.

Jöjjön aminek jönni kell! De általános óhaja e nemzetnek az, hogy ha már meg kell lenni, hát jöjjön minél előbb, nehogy a folytonos pénzügyi megerőltetés, a gazdasági válság kimeritse a nemzet igazi lelkesedését.

Á. É.

Az idei termés.

Bizony ránk férne egyszer már a jó termés, de — fájdalom — az idén is hiába reménykedünk. A hol a nap égő heve nem pusztitja a szomjas kalászt; zivatar mossa el a gazda reménységét és hol sem hőség, sem zivatar kárt még nem tett, ott rozsda, hernyó, fillokszera és adóvégrehajtó zaklatja a szegény földmivelőt.

Mi lesz Magyarország népéből, ha ez igy tart szüntelenül?

A kormány nem törődik a szegény földmivelők sorsával. Szapáry Gyula gróf földmivelési miniszter csak a nagy birtokosok érdekeit tartja szem előtt; csak a gazdagoknak miniszterе ő, a kik különben is kényelmesen meg tudnak élni; a nyomor, a nélkülözés tanyái ő exczellencziája figyelmét elkerülik, mert nálunk a miniszтereknek nem az a hivatásuk, hogy a szegény ember baján segitsenek, hanem hogy a szegény embereket is adófizetésre szoritsák.

Máshol a kormány a rosz termés hatását azzal igyekszik paralizálni, hogy az ipart és kereskedelmet fejleszti; nálunk azonban ezt a két kereseti forrást is elhanyagolják és a miniszterek mitsem tesznek felelevenitésükre.

Ha e tekintetben gyors változás be nem áll, akkor Magyarország lakossága csakhamar két táborra oszlik, melyek közül az egyik földi javakban duskál és néha tétlenségben kimerült rabszolgahad lesz, melynek egyedüli feladata és élethivatása a vagyonos osztály kényelmének szolgálni.

Pedig a társadalmi rend ily irányban való fejlődése természetellenes, mert éles ellentétben áll a jog és kulturállam követelményeivel és végre is elkerülhetetlenné teszi az összeütközést a két tábor közt.

Kormányférfiaink ezt nem akarják átlátni és azt hiszik, hogy ha a parlamenti többség a Margitszigeten pohárcsengés közt dicsőiti a mai helyzet megteremtőit, akkor minden rendben van és nekik más kötelességük nincsen, mint viszont a mamelukkok egészségére üriteni poharat.

Ez a végzetes tévedés még sok bajt okozhat a kormánynak. Pedig egy kevés jóakarattal segiteni lehetne a bajon.

Ha a kormány a mamelukok érdekei helyett inkább a nép érdekeit karolná fel és a párt kivánságai helyett a nemzet kivánságait elégitené ki, akkor nyomban megváltoznék ez a nyomoruságos helyzet és a vagyontalanabb ember sorsa is türhetőbbé válnék.

De erre vajmi kevés a kilátás. A kormánynak esze ágában sincs a szegény emberek ügyét felkarolni, mert a szegény ember — rosz kortes. Csak az számithat a kormány protekczijára, kinek elég pénze és befolyása van, hogy a nyert támogatást kortesszolgálatokkal meghálálhassa.

Innen van, hogy Magyarország népe az elemi csapásokat kétszeres sulylyal érzi és ha rosz termés van, menthetetlentül el van veszve.

Isten óvja a magyar népet a rosz terméstől, de ha a sors ezt határozta volna el, legalább áldja meg a hazát jó és hazafias kormánynyal.

Az iskolai vizsgálatok.

Vége a tanévnek; levizsgáztak mindenütt. Izzadt az ifjuság, a nemzet reménysége; izzadt nem csupán, mint mi „boldog“ felnőttek, a nyári melegtől, hanem az erős „félsz“ hatása alatt, hogy mind sikerül átesnie az évzáróvizsgálaton.

Furcsa egy dolog is az ember életében az a néhány nap vagy néhány óra, amikor egy iskolaévi sáfárkodásáról kell beszámolnia. Ki-ki tapasztalásból, ismeri, mily gyötrelmes egy idő ez, aminek pedig természetszerüen kellemesnek kellene lennie, amint, hogy a munka végén az eredmény számbavevése mindig kellemes szokott lenni. S mivel régismert tény, hogy az iskolai vizsgálatokkal nem igy vagyunk, ez egyetlen egy tényből bátran ki lehet mondanunk, hogy e vizsgálatok körül olyasminek kell lenni, ami nem helyes.

Minthogy már minden téren, de kivált a közoktatásügy terén egészen benne vagyunk a reformoknak legalább az igéretében, szóljunk hozzá a vizsgálatok reformjának a kérdéséhez is, annál inkább, mert ez az iskolai élet fontosabb momentumai közé tartozik. Hogy mit kell elvetnünk s mit kell megtartanunk, igen könnyen érthetővé válik, ha vizsgáljuk, miért tortura s miért nem kellemes a tanuló ifjuságra a vizsga-idő. Az iskolai vizsgálatoknak mai rendszere avult hagyománya a multnak, melyben még mindig a szemfényvesztés viszi a főszerepet.

Ugy a népoktatási intézetekben, mint a középiskolákban már egy-két hónappal előre megkezdődnek a vizsgára való előkészületek. Izzasztó leczkéztetés járja naponként a tucatszámra „feladott“ „ismétlés“-ből; készülnek a mindenféle „gyakorlatok“ „tisztázatai“; magolódnak az ünnepi szavalatok, üdvözlőbeszédek; kis és nagy próbák tartatnak a vizsga miként történendő lefolyásáról; odahaza készülnek az uj ruhák, az iskolában a különféle diszitések. Egyszóval: mire elérkezik a „nagy nap“, a szegény gyermek feje ugy megzavarodott a sok és nagyszabásu „előkészület“-ben, hogy a máglyáravivés kinszenvedése nem lehet nagyobb, mint amilyen szorongások között a tanuló a vizsgálatra megjelenik. S maga a vizsga lefolyása még fokozza ezt a kinos lelki állapotot.

Nagy komolyságu vizsgálóbizottságok az itélő-biró méltóságával, nagyon ünnepies ábrázattal látnak az examináláshoz. A megrökönyödött lelkiállapotu tanulókat egyenkint odaszállitják fontoskodó itélőszékük elé. Azt hiszi az istenadta, hogy most mindjárt rászakad a menyezet s csak akkor lélekzik fel könnyebben, mikor kezdi észrevenni, hogy hiszen mind épen azt kérdezik tőle, amit tud; lévén annyi életfilozófiája minden tanitó és „tanár“ urnak, hogy az embernek maga-maga alatt nem tanácsos vágni a fát.

Persze, hogy „nagyszerüen“ sikerül a vizsga; a gyönyörü feleletek, szép szavallatok, megható üdvözlő-és bucsuzó-beszédek, remek müénekek mind ugy mennek, mint a karikacsapás; aztán meg az a kiállitott sok szépirás, rajz, kézi-munka mind nagy segitségül szolgál a t. vizsgálóbizottság és közönség szemeinek a — bekötésére.

Hogy a gyermekeknek mily gyötrésével éretett el a „külső alkotásoknak“ ez a csillogó eredménye, ki törődnék azzal!

S ki törődnék azzal, hogy mind az a nagy bölcsesség pár hét alatt úgy elpárolog a gyermek fejéből, hogy ha valakinek akkor jutna eszébe megvizsgálni őt, úgy bámulna minden kérdésére, mintha sohasem látta volna belül az iskolát.

És ha azt kérdezzük magunktól, hogy miért van ez a nagy hühó semmiért, egy nagy tévedésben találjuk meg rá a feleletet.

Abban a tévedésben van ugyanis még mindig az emberek nagy része, hogy ez a vizsgálat a gyermekek vizsgálata, hogy ezeknek kell számot adniok arról, hogy mit tettek egy éven át. Ezért kell csupán a szegény gyermeknek átszenvednie e napnak minden gyötrelmét, mert hisz a tanitója érti a módját, miként kell önmagára nézve könnyen esni át az egész czeremónián.

Ez az állapot sehogy sem egyezik meg a modern iskolai viszonyokkal. Jó, lelkiismeretes tanitás mellett minden czeremónia nélkül legszebben tünik ki a becsülettel végzett munka jól eső eredménye a legegyszerübb, legtermészetesebb, minden külsőségek és fontoskodásoktól ment vizsgálatból.

Ezt pedig úgy érhetjük el, ha beszüntetünk minden czeremóniát, elhagyunk minden czafrangot, félreteszünk minden ünnepieskedést. A szemfényvesztésre szánt próbarások, mintarajzok, diszmunkák nem valók a vizsgára. Tessék bemutatni a

TÁRCZA.

Egy szív története.

Hőn szerették egymást, forrón, igazán,
Kedvesében még is kétkedett a lány:
A szép szó, igéret, hátha ámitás?
Hátha ő is úgy jár, a miként sok más,
A ki hitt, remélt és forrón szeretett
S még is a csalódás áldozata lett?...
Nem látni a szivbe, hogy mit rejteget,
Az szív menny és pokol egyaránt lehet.

„Ne ámits, ne csalj meg! imigy szól a lány,
Mert én túl nem élném, hogy ha csalódnám,
Vagy a bánat által érne kínos vég,
Vagy a mi borzasztóbb, gyilkot ragadnék!
S még a túlvilágon se pihennék meg,
Rémes éji árnyként kisértenélek“ . . . . .
Fölkaczag az ifju s enyelegve szól:
„Ugy hát vendégem lész a túlvilágról!“

A lányka elsápad, mint a fal, olyan;
Lelkének nyugalma végkép oda van.
Ajka néma; hallgat, mint a kőszobor,
Csak egy-egy köny szökik szemébe olykor,
Belsejében a bú gyilkos férge rág,
Hervadozik a szép dérütött virág,
Szive vérzik, mint a fölszakadt sebhely
S ha kérdik: mi baja?... sóhajjal felel.

Szívsebére gyógyirt, Uristen, ki ád?
Ki gyógyitaná meg mély lelki baját?...
Ha a kedvese nem, akkor senki se',
Csak a kedves adhat irt sebeire —
És ez esdve kéri: . . . „Hisz csak tréfa volt!“
— Hidegen mosolyg rá, mint a téli hold —
S újra esd az ifju, oh! de hasztalan:
Elhervadt a liljom; ő már — halva van.

— y.

A ternó.

A jó Zsuzsi néni többször is megtörülte Isten tudja hányadik öreganyjáról reá maradt okuláréját, aztán megnyergelte vele az orrát s kezébe vette az ujságot.

Uram bocsá, talán bizony a vezérczikket akarja elolvasni az öreg. — De hogy; hiszen ha olvasni akarna, ott van az ezüst kapcsos biblia, vagy pedig az álmos könyve — képezvén ez a kettő az ő bibliotékáját.

Az álmoskönyv az ő orákoluma.

Zsuzsi néni nem is elől nézi a lapot, hanem hátul kezdi, ott ahol a legutóbb kihuzott számok rovata áll, s müértőleg „gusztálva“, motyogja magában a lottó számait.

A reskontó reszket száraz, kiaszott kezében, mikor a numerusokat összehasonlitja. Barázdás arczán fel-felvillan az öröm, a reménysugára, de csakhamar borus árnyéka a csalódásnak sötétiti el homlokát.

Most félreteszi a lapot és a reskontót. Ládájából egy szinehagyott piros kendőt keresgél elő, mit nyugodtan felbont, beleteszi a reskontót aztán ujra összeköti és ismét a ládába zárja a kis batyuskát.

Mennyi öröm, mennyi bánat lehet ott egy rakáson!

Ez az ő régi rendes megszokott foglalkozása évek óta . . . .

Hej Zsuzsi néni, mikor volt az, mikor kend a csillagokat olvasta meg az égen, nem ezeket a numerusokat!

Mikor volt az, mikor, nem az álmos könyvben lapozgatott kend, hanem a legényekkel czibározott ott a falu végén, mikor a kutra járt aztán egyszerre három legény is segitett a korsót telemeriteni... mikor volt az? ! . . . .

Zsuzsi néni is ilyen formát gondolhatott mikor az okulárjumot levetette az orráról és mint rendesen az előtte fekvő álmoskönyvbe tette.

Aztán becsukta fáradt, becsett szemeit, kezeit összekulcsolta az ölében és álmodozott, közbe-közbe nagyokat bóbiskolván öreg fejével.

Az a fej... de sok viszontagságon ment az már keresztül! Ne gondoljuk azonban, hogy Zsuzsi nénit a sors, az élet egészen megtörte volna. Az élet viharа kegyetlenül megtépazta, megviselte, az igaz, de a törzs konokul daczolt még; olyan volt ő mint egy százados tölgy: korhadt és lombtalan, de a reménynek ifju hajtásai ott virultak minden tavaszszal a hervadt arczon.

Óh, az öreg szivnek is van még tavasza! . . . .

Virág és dal nélkül, de meleg napsugárral.

Ebben a tavaszi napsugárban melegedett az öreg Zsuzsi néni szive: az a szív mely most is dobogott halkan, de dobogott.

Minden évben remélt és remélt és rakta, konok szivós kitartással, bámulatos kitartással a lutrit. Arra rakta minden garasát, minden megtakaritott fillérjét. Az a gondolat, hogy ő egyszer egy kis ternót csinál — kimondhatlan boldogsággal töltötte be keblét s szemei ilyenkor ifju tüzben ragyogtak.

És különös! Ez a csalfa, „földiekkel játszó“ remény tartotta fenn az öreg asszonyt. Ez adott neki erőt, kedvet és bizalmat az élethez.

Nem is látszott sajnálni az elvesztett tételeket; inkább nélkülözött, de hetenkint kétszer meg kellett raknia a lutrit. Ez táplálta, ez buzditotta egész héten át s ha egy-egy ambót csinált, a ternót közel gondolta már.

De hogy az még mindig késett!!

Hej, az a lutri, az a lutri, — de sok szegény ember garasát nyelte már el s juttatta koldusbotra!

A lottó és a pálinka teszi tönkre a népet!

Bizony-bizony a mi jó Zsuzsi nénénk is „elrakhatott“ már egy pár száz forintocskát; milyen jó volna az most öreg napjaira, ha egyébre nem, hát egy tisztességes — temetésre.

No bizony gondolt is arra az öreg! Majd eltemeti öt a jó Isten; lesz még annyi emberség ezen a világon, hogy jut neki is négy szál gyalutlan deszka valahonnan!

És pedig gondolt a temetésére.

Már előre megvarrta a szemfödőjét, a halottas ruháját titokban. Ott tartogatta a ládikájában a reskontók mellett; még egy szép fejkötőről is gondoskodott.

Egy gyönyörü tavaszi napon hirtelen és sulyosan megbetegedett az öreg.

Hiába, öreg volt már; hiába daczol a százados tölgy, a szú emészti és fogyasztja a belsejét, azt a csekély életerőt a mi még benne van.

A tavasz zöldje, a lég illatos, balzsamos áramlata nem nyujt már erőt a roskadozó törzsnek . . . egy élő halott az, melyet az ősz első szele magával ragad és eltemet.

Igy történt ez Zsuzsi nénivel is.

Érezte, tudta hogy meg kell halnia és ő belenyugodott sorsába. Az egész test holt volt már, csak a sziv, az a makacs reménykedő sziv élt még, meg a szemek... A remény fényes villamos sugára volt az most is, mely némi fényt vetett a szenvedő fonnyadt arczra. A száraz kezek izgatottan kerestek valamit a dunnán... a reskontót... s az ajk érthetetlen szavakat mormogott.

.... Nyertem... hála... Istennek..

nyertem — rebegi most halkan de érthetően a beteg — adjátok ide... a.. a... ott a — az ajk még mozog, de hang nelkül, a sziv egyet dobban még, s ez volt az utolsó öröm érzete, aztán a szemek lecsukódnak örökre...

És most jön az élet tragikuma.

Mikor a jó Zsuzsi néni holmiait rendezték a temetés után, az ezüst kapcsos bibliából egy keskeny papirszeletke esett ki. A reskontó volt Zsuzsi néni legutolsó reskontója... a ternórul.

X.

Akvinkum.

A Budapestre fölránduló vidéki utas, aki csodálkozva szemléli ennek a világra szóló gyönyörü fekvéssel biró magyar fővárosnak rohamas fejlődését, szépségeit, fokozatos gyors gyarapodását és kulturális s egyéb tekintetekben való óriási előrehaladását, — a csodálkozásnak egy másik természetü hangulata ereszkedik reá érzelmeire, ha a szt. endrei viczinális vasut szárnyaira kelve, Ó-Buda házsorait elhagyva a vámsorompón túl, az út mentén heverő kolosszális kőoszlopok romjaira veti tekintetét és szemébe ötlik széles rommaradványával a város, a hol hajdanában, ezelőtt csaknem két ezredével római császárok osztogatták a törvényt és igazságot a népnek.

A római istenek közül az egyetlen igazi isten pusztító haragja hirtelen leszállott a sötét földre és Akvinkumot elnyelte az örök, végtelen semmiség. Nem maradt meg belőle semmi, csak tragediája a szomorú végnek, s legendáját a hosszu idő is csak hézagosan tudja megőrizni a történelemnek.

A budai hegyek kimerithetlen kötestéből faragott vastag kőfal övezte körül Akvinkumot, a melynek 200,000 lakosa

tanitványoknak évközben a rendes tanulási idő alatt készült dolgozatait ugy, amint vannak. Ez őszinte lesz és igaz.

S mivel a vizsgának nem a tanulókért, hanem a tanitóért kell lennie, álljon ez egyszerűen abból, hogy néhány szakember jelenjék meg az iskolában s a gyermekeket kinző minden fontoskodás nélkül vegye számon a tanitótól az évi munkája eredményét. Ilyen vizsgarendszer megszüntetné mindazt a sok ferdeséget, sőt visszaélést, amit e téren a multból örököltünk s nagyban elősegitené a „belső alkotások“ idejének minél előbbi érvénye sülését.

Azért a többi között ezt is ajánljuk a reformálni akaró közoktatási miniszter figyelmébe,

A párisi világkiállitás.

Franciaország a béke diadalát ünnepli! Most egy éve még gyülöletes hangok riasztgatták a nemzeteket attól, hogy részt vegyenek a francia nemzet ünnepében, ma, mindenki kalapot emel a köztársaság előtt, mely zavaros időben, midőn minden szellő háboruról beszélt, föl tudta épiteni a világbéke legimpozánsabb templomát.

Különös egy nép is az a franczia! Izgatott, heves politikai érzéke a legmagasabb fokig kifejlett nem tür önkényt s ha zsarnokokat lát maga között, képes lerombolni az ezredévek legbüszkébb alkotásait ... De ha rámutatnak a saját dicsőségére, kulturájának magas fokára, arra a magaslatra, melyre ez a nép a művészetét, ipart, kereskedelmet s mezőgazdaságát emelni tudta, akkor ez a nép megszelidül s tuláradó örömében leborul önmaga előtt.

A párisi kiállitásnak is ez volt hatása. A mit a franczia müveltség remekekben és arányokban itt alkotott, az föltülmul minden eddigit. Egy toronynyal elérték a a felhőknek azt a legmagasabb fokát melyet évezredek emberisége nem tudott megközeliteni. A kiállitás többi épületeinek arányai is impozánsak a szó legszorosabb értelmében.

Magas kupolák, hatalmas boltivek, az épitészetnek remek alkotásai őrzik az egész világ kincsét. Európa néhány nagy hatalmassága elmaradt a kiállitásról hivatalosan, de azért a nemzetek megjelentek ott, mert a kiállitásban nem keresték a politikát, hanem a kulturát.

S mióta a kiállitás kapui megnyiltak, a népek százezrei tódulnak Páris felé. Mindenki tudja, hogy ott az eddigi világkiállitások legremekebbjét láthatja, mindenki tudja, hogy ennek a kiallitásnak tanulmányozása fölér egy világ körül tett utazás gazdag tapasztalataival, melyeket értékesiteni, fölhasználni lehet.

A magyar nemzet sem fog elmaradni onnan.

Máris vagy tiz kivándorló sereg van szervezve, s az olcsó menet-jegyek lehetővé teszik, hogy a kevésbbé tehetős polgárok is elzarándokoljanak Párisba és adózzonak csodálattal és tisztelettel a világ legelső kulturnemzetének.

A müvelt középosztálynak nem kell sok biztatás. Az ugy is tömegesen fogja fölkeresni a világmetropolist, hogy épüljön és fölemelkedjék a nagy alkotások szemléletében.

De egy komoly szavunk van az iparosokhoz! Ugy lehet, hogy ismét tiz évnek kell elmulnia mig egy ujabb világkiállitáson a föld minden részének iparát együtt lehet látni.

Ne mulasszák el az alkalmat, hogy megtekintsék a mostanit. Az iparosnak lesz ott mit bámulni s ha a látott, tapasztalt dolgokat idehaza értékesiti, százszorosan visszahozhatja neki a kirándulásnak amugy is csekély költségeit.

Minden iparágban annyi a látni, tanulni való, és utánzásra méltó dolog; hogy a mi iparuuknak minden buzditás nélkül el kelleue menni oda, mint ahogy el kell mennie a tanuló gyermeknek a iskolába.

Iskolája az, az iparnak, szép, fenkölt, magasztos iskolája. Az izlés, a csin, a feldolgozás, az alak, a diszités tekintetében ezer meg ezer, jobbnál jobb mintát mutat be a kiállitás és nemcsak a modern iparkészitményeket, hanem a keletnek számos utánzásra méltó termékét is.

Ezért főleg az iparosokra nézva kivánatos, hogy ott megjelenjenek. Az országos iparegyesület, a fővárosi iparoskör, az ország összes iparkamarái egyesülten arra, hogy a budapesti városi menetjegy iroda közvetitésével egyeseknek előnyt nyujtsanak Párisba,látni, tanulni bámulni és csodálni.

A világkiállitások valóban a legdicsőbb alkotásai az emberiségnek. Rövid időre elhallgat minden ellenséges indulat a nemzetekben és kezet fogva, egymást támogatva alkotnak nagyot, dicsőt!

Franciaország hosszu ideig tartó ünnepet rendezett magának és a világnak a kiállitás által s ennek az ünnepnek minden napja egy magasztos eszmének bizonyitéka, annak hogy a világ csak általános békében közelitheti meg a tökélyt az alkotásokban s a legmagasabb fokot az emberek boldogulásában.

A kiállitások fogják megtanitani az emberiséget arra, hogy a legnagyobb kincs a világbéke.

Ennek a temploma épült föl a párisi Mars mezőn, ennek fognak áldozni azok a népek, melyek elzarándokolnak a világkiállitás megtekintésére.

Különfélék.

Előfizetési fölhivás

a

„PÉCSI FIGYELŐ“

17-ik évfolyamának 2-ik felére.

Julius hó 1-sejével lapunk, Pécs-város és Baranyamegye legidősebb magyar lapja, mely mindenkor nyilt kimondója volt az igazságnak s az önérdek megvetésével egyedül a közérdekért küzdött s csak nehéz küzdelemmel tarthatta fön magát a meg-megujuló verseny s ellenséges támadásokkal szemben; most pályafutása 17-ik évének 2-ik felébe lép.

Bizalommal fordulunk a közönséghez és pedig a közönség azon részéhez, a melyik elismeréssel szokott lenni az igazi érdem iránt s hivatkozva lapunk multjára és igérve, hogy a multban szerzett érdemeinket a jövőben ujabbakkal igyekezünk gazdagitani a közjó javára: kérjük hazafias és meleg pártfogásukat.

Lapunk előfizetési ára:

félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
negyed évre . . . . . 1 frt 23 kr.

☛ Midőn az előfizetés szives megujitását kérjük, fölszólitjuk egyuttal a hátralékosokat, kik egy, sőt két évvel is hátralékban vannak s gyakori figyelmeztetéseinket bámulatos közönynyel szokták venni. Vegyék tekintetbe, hogy mily nagy összegbe kerül a lap föntartása s mi nem rendelkezünk tartalék-tőkével, hanem egyedül a lap előfizetőire vagyunk utalva. Sziveskedjenek hát **haladéktalanul** beküldeni hátralékaikat, ha becsületes jó szándékkal viseltetnek lapunk iránt s nem akarnak ellenséges rosszakarattal lapunk kárára lenni.

— **Zászló-szentelés.** A „Pécsi dalkoszoru“ holnap vasárnap, Szilassy Irén kisasszony, a „Pécsi dalárda“ és Wamser Miksa hegedümüvész szives közremüködésével zászlóavatási ünnepélyét rendezi. Este a Scholtz-féle sörcsarnokban tartandó nagy hangversenyre belépti-jegy előre váltva 1 frt, este a pénztárnál 1 frt 20 kr. Kezdete $8^1/_2$ órakor. Ez alkalommal az 52. gyalogezred katonazenekara működik közre. Jegyek előre válthatók Engel Lajos, Valentin K. fia, Alt és Böhm és Gyi móthi Gyula kereskedéseiben. Az ünnepély sorrendje: 1. Reggel $^1/_2$9 órakor ünnepélyes fölvonulás a testületekkel a pécsi belvárosi templomba. 2. Ünnepi mise szónoklattal és a zászló fölavatása, mely alatt a „Pécsi Dalárda“ és a „Pécsi dalkoszoru“ összkarban Beethowen az „Isten dicsősége“ czimü karát énekli. 3 Visszavonulás a Scholtz-féle sörcsarnokba és a szegek folytatólagos beverése, mely alatt az egyesitett karok Erkel Ferencz „Hymnus“ át adják elő, 4. Délben társas ebéd a Scholtz-féle sörcsarnokban. 5. Este ugyanott tánczczal egybekötött nagy hangverseny a következő müsorral: 1. „Szabadság dal“ férfikar zenekiséréttel Huber K.-tól. Előadja a „Pécsi dalárda“ és a „Pécsi Dalkoszoru.“ 2. Nagy hegedü verseny Mendelssohn-tól Hegedü- és zongorára. Előadják Wamser Miksa és Eckhardt Antal 3. „Vidd el fecske“ férfikar Imrefi B.-tól. 4. „Reggel az erdőben“ kettős Farkas Ö.-től. Előadják Martinek és Tészás Pál 5. „Legkedvesebb tanyám“ férfikar Mangold tól. 6. a) Románcz Halévy-től. Előadja zongorakiséret mellett Szilassy Irén kisasszony. 7. „Fohász“ férfikar tenor- és bariton-soloval, zongora- és harmonium kiséréttel Huber K.-tól Előadják a „Pécsi dalárda“ és a „Pécsi Dalkoszoru.“ Az összkarokat Langer Viktor a „Pécsi dalárda“ karmestere vezeti; a 3. és 5. számu kaokat pedig Eckhardt Antal a „Pécsi dalkoszosu“ karmestere vezeti. A 4. és 6. szám zongora-kiséretét, ügy a 7. sz. harmónium-kiséretét Eckhardt Antal a, 7. szám zongora kiséretét pedig Vész Albert volt szives elvállalni.

— **Meghivás.** A „Pécs baranyai tisztviselők önsegélyző egyleté“ nek folyó hó 16-dikára másodszor összehivott közgyülése a megjelent tagok elégtelen száma miatt ismét nem volt megtartható. Miért is most ujból, harmadszor f. é. julius hó 7-dikére hivatik össze a közgyülés, oly hozzáadással, hogy ezen, az alapszabályok 21. § a értelmében, a megjelent tagok minden esetre végérvényesen határoznak. A közgyülés a városháza közgyülési termében d. e. 11 órakor tartatik meg. Tárgy: Az egylet feloszlatása és a meglevő pénz hova fordítása.

— **A pécsi kereskedelmi és iparkamara** junius 24-ki közgyüléséből. A volt földm. ipar és keresk. m. kir. miniszter leirata, mely szerint a kamara összes ügyeivel és személyzetével együtt folyó évi junius hó 15-től kezdve a kereskedelmi m. kir. miniszter hatáskörébe helyeztetett át — tudomásul vétetett, ügyszintén azon miniszteri értesités is, melyszerint az indiai angol hadsereg borszükségletének magyar borokkal leendő fedezése tárgyában az „India office“ által kibocsájtandó nyilt árlejtési pályázat az érdeklődő kereskedőkkel leendő közlés végett a kamarának meg fog küldetni. A levélpóstai küldeményeknek a város némely részeiben való gyorsabb kézbesitése érdekében a kamara ujólag fog átirni a pósta- és távirdaigazgatósághoz s J. Engel J. indítványára azt is kérelmezni fogja, hogy a pécsi póstahivatalnál póstai csomagok és utalványok osztályában a fel és leadás s illetve be- és kifizetés még egy hivatalnok alkalmaztatása mellett d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig eszközöltessék, mert csak igy győzhető meg ezen osztály óriási forgalma a joggal megkivánható gyorsasággal és pontossággal. Továbbá panaszt emel a kamara az ellen, hogy a pécsbarcsi vonalon a mozgópóstára feladott levelek nagyon rendetlenül lesznek expediálva. A m. kir. pósta- és távirdaigazgatóság megkeresésére a kamara a következő községekben levő távirda hivatalokat jelölte meg olyanokul, melyekkel a budapesti árú- és értéktőzsde érték-árzárlatai hivatalból táviratilag közlendők: Babocsa, B.-Sellye, Barcs, Báttaszék, Boglár, Bonyhád, Darda, Dombovár, Dunaföldvár, Gyönk, Harkány, Hőgyész, Kaposvár, Lengyeltóti, Marczali, Mohács, Nagy-Atád, Nagybajom, Német Bólly, Pécs, Pécsvárad, Paks, Pinczehely, Siklós, Simontornya, Szegzárd, Szigetvár, Tab, Tamási, Tolna, Villány, Zákány, Zomba. — A német-bólyi ipartestület békéltető bizottságának alapszabályai jóváhagyandóknak véleményeztettek. — Siska Ignácz pécsi takácsnak a kézsmarki müszövő tanfolyam elvégezhetése czéljából a kilátásba helyezett állami segély pótlásául a kamara 70 frtot szavazott meg. Az elnökség inditványa folytán a kamara haladéktalanul az iránt lutéz felterjesztést a kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy a Barcsról Pákráczra induló vonattal a pécs barcsi vasutnak közvetlen összeköttetése legyen, mit — tekintve, hogy a déli vasút a barcspákráczi vasút helyi forgalmának követelményei miatt a mostani menetrendet meg nem változtathatja — oly módon vél elérhetőnek, hogy a Bécs Pécs-Eszék-Bród közt közlekedő két vonat közül legalább az egyik mint Bécstől Barcsig úgy innen Eszékig is személyvonat legyen s a teherszállitás czéljából rendeztessék be egy harmadik vonat, mely mint helyi vegyes vonat közlekednék Barcs és Eszék vagy esetleg csak Barcs és Pécs között s a barcs-pákráczi vonattal közvetlen összeköttetésbe hozattatnék. — Végül elhatározta a kamara, hogy julius és augusztus hónapokban nem tart közgyülést.

— **Kicsikék a nagy ügy javára.** A közelmult napokban egy „strimpflis“ fiucska állitott be hozzánk s vidám mosolylyal mondta el, hogy az ő neve Neumann, I. osztályu gimnaziástákból álló mükedvelő társulat direktora és hát az első előadás 3 frt 5 krt. jövedelmezett, melyet a társulat az uj szinház alapjára szánva szerkesztőségünkbe tételnyez le. Át is adott a fiucska nekünk 3 frt 5 krt és egy szinlapot. A szinlap irva volt s nem érdektelen megjegyezni, hogy a hely-árak 20, 10 és 5 krra voltak szabva. Valóban nem tudja az ember mosolyogjon-e, vagy csudálkozzék a kis fiucskák hazafias gondolkozásán és igyekezetén. Mindeuesetre dicséretes dolog. Az ilyen fiukból válnak idővel a derék hazafiak.

— **Dezső József jutalomjátéka.** Szintársulatunk ifju, törekvő s kitünő tehetségü tagja, Dezső József, hétfőn tartotta jutalomjátékát. Szinre került ez alkalommal Dóczi gyönyörü drámája, az „Utolsó szerelem“, a klasszikus szinirodalom egyik gyöngye. A fiatal művész Apor szerepében elvitáztatlan bizonyitékat adta nagy tehetségének Kellemes, szép, átérzett és átgondolt szavalata mindenkit valódi müélvezettel töltött el. Gondos tanulmányra s igazi tehetségre való játéka fényes jövő, biztosit az ifju művésznek, kit a közönség ez alkalommal diszes babérkoszoruval vihoros tapssal tüntetett ki.

— **Boránd Gyula vendégszereplése.** Boránd, a budapesti népszinház jeles tagja és rendezője kedden kezdte meg városunkban vendégszereplését. Először „Pry Pál“-ban lépett föl telt ház előtt. Boránd Gyula ebben a pompás szerepben ügy szólván utolérhetetlen. Minden szava, mozdulata derültséget kelt. A közönség az egész előadáson át kaczagott s zajosan éljenezte Borándot. Szerdán a „Nebántsvirág“ ban az orgonatanitót játszotta fényes sikerrel. Nem egy könnyü volt neki ezzel a szerepel hatást csinálni, mert a társulat jeles tagja, Follinusz játszotta előtte s mondhatjuk bravurral. Csütörtökön az „Elátkozott herczeg“-ben láttuk. Boránd a csizmadia szerepét kifogyhatatlan gazdag komikummal, bámulatos szinpadi fogásokkal játszotta. Egyes jelenetei felejthetetlenek. Ma „Suhancz“-ban fog föllépni s holnap, vasárnap Bartók Lajos ujdonat uj és mulatságos bohózatában „Haluska Benedek“ ben. A legmelegebben ajánljuk a kedves és derék vendég-müvészt a közönség szives figyelmébe, rokonszenves pártfogásába.

— **Pilseni sör — pécsi sör.** A héten levelet kaptunk, melyben azt kérdezi tőlünk egy vidéki előfizetőnk: mi annak az oka, hogy Pécsett annyi pilseni sört fogyasztanak? Hát biz ez olyan kérdés, a melyre sok félekép lehet válaszolni. Legelőször azonban azt jegyezzük meg, hogy egyátalán nem tudjuk, hogy mennyi az az „annyi“? Igaz, hogy isznak Pécsett pilseni sört, de hogy éppen „annyi“-t innának, a mi körülbelül azt jelentené, hogy sokat isznak, ezt már nem tudjuk, de nem is hisszük. Hogy pilseni sört isznak Pécsett, hol pl. Scholtz Gyula oly jó minőségü sört gyárt, a minővel bármely sörivó meglehet elégedve, ez a körülmény csupán divatnak tulajdonitható. Pár éve Pécsett divat pilseni sört inni. Nem mondjuk, hogy a pilseni sör nem jó, különben „de gustibus non est disputandum“ azt azonban határozottan mondhatjuk, hogy ellehetnénk nélküle. A hazafiság is úgy kivánná, hanem persze Pécsett nagyon sok a vörös paraplis, a ki azzal egy cseppet sem törődik, hogy itthon marad-e a magyar pénz, vagy kikerül az ország határán tul. A fődolog, hogy neki a pilseni sör tetszik s ha halálos ellenségeinket gazdagitja is a pénzével, azzal sem gondol. Ilyen a zagyva nép, aminő szép hazánkat lakja. Itthon van a jó sör, itt van Scholtz kittlnő söre, mely nem csak a megyében, de messzebb földön is kedvelt, ségnek örvend s mégis vannak emberek, a kik pilseni sört isznak. Van sok ember a kit otthon jó vacsora vár s elmegy a koresmába vacsorázni; mert ott jobban izlik a rossz vacsora, mind otthon a jó. Ilyen a pécsi közönség egy töredéke. Ezért nehéz aztán a magyar iparnak fejlődni.

— **A „kidobolás“ Pécsett.** Azt hisszük mindenki be fogja látni, hogy ma már Pécsett az a falusi tempó, mely szerint a városház előtt dobpergés mellett teszik közzé a hatóság aprólékos hirdetményeit, nemcsak hogy a czélnak meg nem felel, de oly fülsértő és drasztikus szokás, a melyet egy harminez s néhány ezer lakossal biró előrehaladott müveltségü városban megtürni teljes lehetetlenség. Ott a városháza kapujánál a fekete tábla, azon ki vannak függesztve a hirdetmények, ott vannak a falragaszok minden utcza-sarkon, az teljesen elég. Ki hallgatja a dobolást? Egy pár kofa, hordár és naplopó. Ezeknek bizon nem érdemes koptatni a dobot és sérteni általa a jobb izlést. Az intelligens közönség, de egyátalán a város polgársága soha sem hallgatja meg a dobost; de meg még ha meghallgatná, akkor is el kellene törülni ezt a falusi szokást, mert olyan előkelő városban mint a minő Pécs határozottan nem való. Reméljük a hatóság intézkedni fog s fölhagy a falusi komédiával.

— **Fürdői tudósitás.** Harkány, 1889. junius 27. Fürdő vendégek száma mai napig 948 személy. Átutazó vendégek száma mai napig 2710 személy.

— **Halálozás.** Szerdán reggel két leverő szomoru hirre ébredtünk; két olyan élet hunyt el örökre, a melyhez bennünket öszinte, igaz szeretet kötött. Az egyik gyászhir derék nyomdatulajdonosunk, édes atyjának, Taizs Mihálynak a halálát, a másik szeretett barátunk, Haksch Lajos lapszerkesztő kis ded fiának a halálát hozta. Váratlan volt mind a kettő. Taizs Mihály, a jó erdélyi, szivvel lélekkel igaz magyar s tisztességes, példás becsületességü férfiu, ki nemcsak mint jó iparos állta meg helyét, hanem mint a társadalom szerény tagja polgári kötelmeinek is mindenkor eleget tett, derék gyermekeket nevelt s hagyott utódokul: még korán hagyta itt a földi pályát, élhetett volna tovább, hisz még csak ezután élvezhette volna igazán a kitartó munka jól megérdemlett nyugalmát. De hát a halál elszólitotta a jó „Miska bácsi“ t, oda, a hol nem bántják az embert a földi gondok, a hol zavartalan, örök boldogság váltja föl az élet küzdelmeit. Városunk e derék iparos polgára 1854 ben jött Pécsre mint egyszerü nyomdász-segéd a lyceumi nyomdába. 1867-ben Mohácsra ment, hol önálló üzletet nyitott. 1868-ban visszajött Pécsre, s itt nyitott nyomdát. 1884-ben megvette a Madarász-féle nyomdát József fia számára. Élt 61 évet. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. — Haksch Lajos kis fiát, a ki alig élt pár hónapot, szintén csütörtökön délután 5 órakor vitték a sirok hazájába. Béke az elhunytak poraira! (Jelen soraink lapunk mult számából a túlságos fölösszedés folytán támadt zavarból s tördelési hibából maradt ki.)

— A folyó héten halt meg Zombory Pál szalántai körjegyző életének 57-ik évében és Rézbányay János kereskedő kis leányka ja: Janka, életének 13-ik havában. Béke poraikra!

— **A lancsuki „szentlélek“ a dutyiban.** A mohácsi járás főszolgabirája csendőrök által fölügyeltetett a lancsuki Leibék üzelmeire, kik a szentlélek rovására csúfosan zsebelgették hosszu időn át a környék lakosságát. A csendőrök be is fogták Leib Józsefet és leányát, kiket a mohácsi járásbiróság — a Gallovich Arthur albiró által pénteken vezetett tárgyaláson — a kihágási törvény 79. §-ba ütköző kihágás miatt négy napi elzárásra itélt. Az elitéltek megnyugodtak az itéletben s nyomban le is ültek a büntetésüket.

— **Az uj mohácsi rabbi,** dr. Flesch Armin folyó évi augusztus hó 8-án érkezik Mohácsra, hogy még ugyanaz nap elfoglalja lelkészi hivatalát. A mohácsi izr. hitközség ünnepélyes fogadtatásban szándékozik részesiteni uj rabbiját és azonfölül fényes bankettet fog tiszteletére rendezni.

— **Veszett kutya.** A lankai pusztán f. hó 14-én egy veszett kutya 8 sertést, s az ottani erdőőr kutyáit megmarta. F. hó 12-én pedig szinte egy nagy fehér kutya, mely — állitólag Siklósan is járt itt egy asszonyt is meg mart volna, — Csehi, Dr.-, Szabolcs Dr.- Palkonya községekben több kutyát és lovat is megmart, sőt Dráva Palkonyán két 5 éves leánygyermeket és egy 18 éves leányt is megharapott, kik most orvosi gyógykezelés alatt állanak. Antal Pál siklós-járási főszolgabiró — a legszigorubb óvintézkedéseket alkalmazásba vette és megtesz minden lehetőt a vész tovább terjedésének meggátlására.

— **Talyigán Párisig.** A pécsi járásban levő Szent-Pál pusztáról nemrég három fiatal gyerek: Szontagh Károly, Kein Lajos és Grosz István azzal lépték át a község határát, hogy ők most meg sem állnak Párisig. El is látták magukat mindennel, a mit az utra szükségesnek hittek, s hogy teljes legyen a fölszerelés, egy talyigát is vittek magukkal, meg egy térképet, melyen vörös czeruzával megjelölték a legegyenesebb utat Párisba. A talyigát közösen használták. Belelült az egyik, a másik

---

volt. Oriási épitményei, templomainak tornyai, valamint nagyszabásu amfitheatrumának oszlopai magasan kiemelkedtek az ég felé, tanuskodva ama kvalifikáczió mellett, mi a város kulturális nivóját már külsőleg is kolosszális épitményével megmagyarázni szokta.

Akvinkum császárválasztó város volt. 1600 évvel ezelőtt a római légiók Valentinianust választották római császárá.

Ez az idő volt a városnak fénykora. A romok, a miket a helyszinén találunk a multnak néma, de hatalmas szószólói. Az országut, a melyen haladunk, abból a korból maradt reánk, mikor még azon a római legiók izmos harczosai vonultak föl — s ez az országut még ma is olyan sima, mint az aszfalt.

Az amfitheatrum kiásott maradványai előtt álmélkodva áll meg az ember is föltámad a 2000 éves kép minden mozgalmával, minden szokásaival és alakjaival .... Mintha látnók amint az amfitheatrum kapui a közönség előtt megnyilnak s emberek tizezrei lepik el a nézőtért .... Az oszlopos emelvényen megjelenik a császár alakja, a mikor kezével int, elcsendesül minden. Kezdődik az előadás.

Három vasravert rabszolgát vezetnek elő a podiumra. Leszedik róluk a láncot, gyilkos vasat adnak kezükbe, hogy a közönség mulattatására megöljék egymást.

Fölhangzik a jelszó! A nép elfojtott lélekzettel figyel.

Most kezdetét veszi a viadal. Az aczélok csattogása szikrákat szór szét a porondra ..... Az egyik elbukott .... A győztes most markolatig dőfi kardját ellenfelének testébe. A vértocsa láttára zugó tapsvihar tör ki a közönség soraiból.

— Recipe forum! — zug a nép, s a győztes most a másik ellenfélnek megy neki fenevadként .... és folyik a harcz tovább. A vér láttára ismét felzug a taps és elnémul megint ....

Az álmadozót fölébreszti a viczinális vasut füttye .... kétezer év után most meglátja a jelent .... Most is harcz folyik, a kultura-harcz.

A hires római „öt forrástó“ fölött a humanismusnak emeltek templomot. A római világ letüntével a forrás kiaknázatlanul öntötte vizét a közeli Dunába, egészen a mai időig. Csak a szomszédos községek lakói, akik jól ismerték a meleg forrás meleg gyógyhatását, kereszték fel sürün a felbugyogó forrás meleg vizét. A forrás gyógyhatása különösen az utóbbi időben az orvosi körök figyelmét is magára vonta

Ringer budapesti szállodatulajdonosban az a páratlanul szeniális eszme támadt, hogy az „ötforrás tavat“ egész környékével, a gyönyörü fekvésü római ligettel együtt megvásárolta, hogy rajta a kor minden igényeinek megfelelő uj római fürdőt épitsen.

A meleg forrás viz vegyi tartalma kétségtelenné teszi annak gyógyhatását. Minden forrásból böven ömlik a ragyogó tisztaságu viz.

Maga „római liget“ is gyönyörü fővárosnak. Az évszázados platánok között van a liget vendéglője. Innen árnyas akáczfasor vezet le egész a Dunáig, s jobbról balról sürü erdő terjed, mely szintén sok árnyas pihenőt kinál.

A vendéglő és fürdő-épület előtt egy a maga nemében páratlan nagy füzfa terjeszti szét lombjait, az épület mögött pedig az „öt forrástó“ terül a maga elragadó szépségében.

A tó három ölnyi mélységü, s ennek daczára olyan kristály tiszta, hogy a fenekén képződött megkövült növényzetet, s a nap minden szinében tündöklő kagylócsoportokat tisztán lehet látni.

A tó fenekén fantasztikus alakzatokból valóságos kis várost lát az ember. Itt egy tornyos, kupolás oszlopos ház, amott apró lakóházak, közöttük hosszu sorban elvonuló fenyőfa alakú zöld képződmények, valamivel távolabb nagy pompáju épitmények sorozata vonul végig.

De van a „római fürdő“-nek is olyan modern nevezetessége, a milyennek párját alig lát az ember Európában. A forrás le folyó vize egy óriási kerék alatt szalad át rohamosan s a vizimalom formáju kerék erős dübörgéssel forog a vizi erő hatalma alatt, s nem is malomkövet hajt ám, mint a hogy ezt az ember gondolja — nem, hanem valóságos villamos gépet. Este az egész telepet villamos lángok világitják meg nappali fénykkel. A vendéglő födött helyiségében levő villamos lámpa 1000 gyertyaláng fényét szórja szét maga körül.

A római fürdő vadregényes szépségeit legjobban személyes tapasztalat után lehet élvezni .. A főváros közönsége ezrenkint zarándokol ki.

De nemis csoda! ... Itt egy rakáson annyi nevezetessége van a fővárosnak, hogy senki sem sajnál időt és fáradtságot, hogy megtekinthesse.

Akvinkum, a római fürdő, a nagy vizvezeték az amfitheatrum gyönyörü romjai, mind meganyyi látványosság .... hát még az uj római fürdő?

A fővárosba rándulo vidéki közönségnek figyelmébe ajánljuk Akvinkum és az uj római fürdő megtekintését.

Fekete A.

kettő fölváltva tolta a taligát a czél felé. El is értek ilyen kedélyes módon Székesfehérvárig, hol egy kiméletlen csendőr, valószínűleg a szülők kérésére, elcsípte a három kéjutazót. Ezzel véget ért a párisi utazás és következett a haza felé utazás, melynek folytatása valószínűleg egy kis nádpálcza volt.

— **Reformok a honvédségnél.** A tervezett reformokat, azaz zászlóaljankint 3—3 század-keret fölállítását, mint értesülünk, julius hó 1-vel rendeleti uton léptetik életbe. A törvény ugyan megszavazva nincs, de mivel a képviselőház a költségeket megszavazta a honvédelmi miniszter alkotmányos skrupulusukat nem csinált magának. Az ennek folytán szükségessé váló tömeges előléptetés augusztus 18-án lesz, mely ideig a közös hadseregtől átvett tisztek ügyét is rendezik. A mai megállapodások szerint jobbadán idősebb századosok és több törzstiszt átvételéről lehet csak szó, mert a közös hadügyminiszter fiatal tiszteket és hadapródokat nem akar átadni. Az augusztusi előléptetésnél 60—80 főhadnagy lesz századossá és mintegy 100 hadnagy főhadnagygyá; az elsők az új századok parancsnokságát veszik át, a már rangidősebb főhadnagyokkal együtt.

— **Ismét uj fegyverek.** A műszaki katonai bizottságnak — mint a „P. Lloyd“ értesüli — sikerült egy 8 milliméteres kaliberü ismétlő karabint szerkesztetnie, amelyyel a lovasságon kivül a műszaki s utászcsapatok is fel fognak szereltetni. A lovasságnál legközelebb szintén 8 mm. revolver fog behozatni, amelynek percussiv ereje jóval nagyobb, mint a jelenlegi 11 mm. revolveré. A töltényeknél a 2. sz. vadász s céllövészeti löpor fog használtatni. Az uj revolver golyója 10 lépésről az erdei bikfába 13 centiméternyire hatol be. A löveg aczélburkolatos lesz és 50 lépésről egy 4.5 cm. vastag fenyü szálfán áthatol. — Az uj ismétlőfegyverek kézvédőt kapnak, hogy a különféle fegyver-fogások a gyors tüzelés után is foganatosithatók legyenek.

— **Jégverés és felhőszakadás.** A „M. és V.“ a következőket irja: Szörnyü jégvihar pusztitotta el f. hó 17-én a déli órákban, Maráza, Liptód és Püspök-Márok községeken határait. Orkánszerü vihar hajtotta a felhőket különösen Maráza község fölé, hol azok felhőszakadásként omoltak le, úgy hogy a község utczáin és a közvetlen alatta elterülő rétek fölött 3—4 lábnyi magasságban zúgott tova a viz, magával söpörvén mindent, ami utjába akadt; úgy szintén a községet körülvevő völgyeket is teljesen elboritotta a szörnyü sebességgel rohanó ár. A kár óriási, annál is inkább, mintán a felhőszakadás 25—30 perczig tartó jégverés kiséretében jött. Az ugynevezett „Öreg szőlőhegy“-i, valamint a „Malom-cserjei“ szőlőket a jég teljesen elverte. Számos melléképület, mint istálló, présház, csür összedült, miután a sebesen folyó viz azok alapjait alámosta. Sok mélyebben fekvő épületbe a viz behatolt, nagy károkat okozva; a pinczekbe pedig csaknem kivétel nélkül behatolt az ár. A még künnlevő és baglyákba rakott szénát a viz mind magával hordta, valamint több százra menő baromfit is. A burgonyaföldekről kimosta a burgonyát, úgy, hogy most a burgonya egy része földtakarójától megtisztottan fekszik, míg másik részét elvitte az ár. A jég által tönkre tett szőlők közül egy sem volt biztositva. — Mint értesülünk, a sebesen folyó ár a babarczi és kisnyárádi határban is óriási kárt okozott. Püspök-Márokon pedig egy ismeretlen ember hulláját fogták ki a vizből, kit az arviz magával ragadvan, abban lelte halálát. — Másnap, jün. 18 án ismét volt nagyobb zápor és jégeső, mely Mohácson és környékén is nagy károkat okozott. A jég a szőlőtermés nagy részét tönkre tette, a viz pedig a termő földet mosta el a tőkék mellől és vitte el a völgybe.

— **Vaddisznó-vadászat** rendeztetett e hó 23-án Engel Adolf jánosi erdejében Sziklay Géza körvadász által. Jelen voltak: Guttman szászvári bánya-gondnok, Scheffel bánya-főbejáró, Meier bánya-mérnök-gyakornok s Rácz Mihály tanító, Kühnel Márton magánzó. Az első hajtásban 11 drb. vad volt, melyből a két legszebb példányt Kühnel Márton és Sziklay Géza ejtették el. A reggeli 8 órakor kezdett hajtás után 9-kor már a vadak tetemein ülve elczelődtek a szerencsés lövők azok felett, kiknek „golyóbisaik görbék“ voltak. Délben Sziklay körerdész szeretetre méltó neje izletes vadász-ebédet készitett, melyet jótéle karászi borral öntözött le a szomjas vadász-kompánia.

— **A „Siklósvidéki róm kath. tanitó-egylet“** f. é. jün. hó 11-én d. e. tartotta évi rendes közgyülését. Az elnök Pámmer Péter siklósi tanitó üdvözölte a szép számmal egybegyült tagtársakat és a megjelent vendégeket, rövid visszapillantást vetett a lefolyt év kiváló eseményeire, megemlékezvén kegyeletesen Rudolf trónörökös szerencsétlen haláláról, továbbá körvonalozta tanügyi állapotainkat, kiemelvén ama vivmányt, hogy a tanitók egyéves önkéntesek is lehetnek és a nyugdijügy előhaladt országos mozgalmát, végül a közgyülést megnyitottnak nyilvánitotta, s a jegyzőkönyv vezetésével Józsa János tagtársát bizta meg. A mult ülés jegyzőkönyvét Müller Imre olvasta föl. A jkönyv hitelesitése után következett Józsa János felolvasása a „valásos nevelés és önálló magyar nemzeti népiskoláról.“ A felolvasásból eszmecsere nem fejlödött ki, csak az iskolai administrálás körül tétetett helyes megjegyzés Müller által. A felolvasónak jegyzőkönyvileg olyanforma köszönetet mondtak, hogy adtál uram esőt, de nincs benne köszönet. Müller Imre jelenti Schultz Károly németmároki plébános elhatározását. „A magyar nyelv oktatása nem magyar nyelv oktatása nem magyar tannyelvü népiskolában“ c. pályázatra vonatkozólag. Egy pályamunka érkezett be hozzá, de mivel a kitüző nem látta eszmejének megfelelőnek a munkát, mely a nyelvoktatásról szól a tétel szerint, de ő a magyar nyelv gyakorlati elsajátitását érthette, miért is e tárgyban kérdés intéztetik. A két drb. aranyért érdemes lett volna többnek is pályázni. Ezután következett a segélygyüjtőbizottság, pénz- és könyvtárosi jelentés, mely tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott. A tisztujitás megejtése előtt az elnök köszönetet mond a kitüntetett bizalomért tiszttársai nevében, s kéri az uj tiszti alakulásra a közgyülést. Korelnök Bunyevácz Ferencz vezetése alatt következőleg alakult a tisztikar: elnöknek ismét Pámmer Péter lett megvalasztva, alelnök Bunyevácz Ferencz, jegyzők: Józsa János és Schmidt Ádám, pénztárnokok: Müller Antal b.-monostori és Vizl József laki tanitók lettek; könyvtárnokok: Liber József és Szászuj Ede dr.-szt-márton tanitók. Utolsó a tárgysorozatban volt az orsz. nyugdij-ügy feletti inditvány tárgyalása, hosszas megbeszélés után a közgyülés a szatmármegyei kérvényhez járul, mely szerint a nyugdij ügy rendezését az állami tisztviselőkehez hasonlóan kérik megoldani a tanitóságra nézve is. A tagdij — 1 frt — leszállitására tett inditvány elejtetett továbbá Józsa János jelenti, hogy Brázai Kálmán pellérdi földbirtokos 20 frttal alapitó-taggá lett. Több lényegtelen inditvány elintézése után elnök a közgyülést bezárta

— **A „Pécsi Dalkoszoru“ zászlójára adakoztak:** (Folytatás.) Eigenbrod József 50 kr., Mikula Ignácz 50 kr., Kuschnar V. 50. Moder H. 20 kr., 30 kr., Rein Judás 30 kr., Schleichkardh Alajos 30 kr., Kallenberg R. 20 kr. Összesen 7 frt. Notter József ur 4 sz. ivén Notter János 1 frt, Notter József 1 frt, Widolovics János 20 kr., Horváth Anna 1 frt, Összesen 3 frt 20 kr. Fészás Pál ur 5 sz. ivén Tészás Pál 1 frt 10 kr., Horváth Béla 1 frt Rueppreht János 1 frt, Wagner János 50 kr., Till István 1 frt, Szommer Ferencz 20 kr., Sziberth Ferencz 20 kr. Összesen 5 frt. Steiner Béni ur 6 sz. ivén „Pécsi Hirlap“ 5 frt, Összesen 5 frt. Zozel Antal ur 7 sz. ivén Scholcz Antal és fia 2 frt, Zozel Lujza 1 frt Összesen 3 frt, Riedl Lajos ur 8 sz. ivén Pum József 54 kr., Riedl Ilona 30 Összesen 84 kr. Erhardt Ernö Sebesy Vilmos 20 kr., N. N. 30 kr., Fischer Ferencz Helene 80 kr., Erhadt Ernö 1 frt, Steiner Lajos 50 kr., Benczenleitner Nándor 50 kr. Grünstein Ferencz 30 kr., Günszberger Lajos 30 kr., Összesen 4 frt 40 kr. Rostás Géza ur 10 sz. Rostás Géza 1 frt. Összesen 1 frt Botlik Imre Rácz Imre 50 kr., Kaufmann L. 50 kr., Kaufmanné 30 kr, Weindorfer 50 kr., Galambosi József 30 kr., Eibek Ferencz 40 kr., Nagy Titus 30 kr., Botlik Imre 1 frt, Béé Mihály 30 kr. Összesen 4 frt 30 kr. Schuk Lajos ur 12. sz. ivén Bok 20 kr., Habler Rezső 50 kr., Rottenbiller 10 kr., Figbogen 30 kr., Valter 20 kr., Pehr 10 kr., Delli József 15 kr., Docskalik 20 kr., Feszl Károly 50 kr., Hergét János 20 kr., Kronosz Antal 30 kr. Összesen 2 frt 75 kr. König Károly ur 14. sz. ivén ifj. König Károly 1 frt, Pacher E. 1 frt, ifj. Gy. 50 kr., Üllmann 50 kr., Thurn Emil 50 kr., Vasváry György 50 kr., Böhm Manó 1 frt, Pataki Lucidus 1 frt. Összesen 6 frt. Benczenleitner József 15. sz. ivén. Udvari Ferencz 1 frt, Didovácz 30 kr., Hirczi Ferencz 50 kr., N. N. 10 kr., Kobelrausch László 50 kr., Bencsetz József 30 kr., Schabhütl Hugó 20 kr., Beck Gyula 50 kr., Domján Izor 50 kr., Keizer 50 kr., Keil József 20 kr., Sterobai István 1 frt. Jozipovics M. 1 frt, Feszil Károly 50 kr., Heindlhoffer 1 frt, Stein I. 1 frt, Fillipovics József 50 kr. Összesen 9 frt 90 kr. (Folyt. köv.)

Budapesti Hirlap.

(Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukás József** és **Rákosi Jenő.**)

A „Budapesti Hirlap“-nak a hazai müvelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonositotta magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságirás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legnépszerübb, legterjedettebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kivül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden tontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kivül saját külön tudósító értesit közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap“ arról rögtön ne adjon hü és kimeritő tudósitást. A „Budapesti Hirlap“ politikai czikkei Kaas Ivor báró, Rákosy Jenő, Grüdvald Béla Balogh Pál irják más kiváló hazai publicistákkal hiven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hireik széleskörü összeköttetések alapján a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közélete fell távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minők tel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap: a „Budapesti Hirlap“ távirati tudósitásai manap már teljesen egy fokon állnak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósitók vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó hireket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósitókon kivül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön küldetésü tagjai adnak gyors és bő értesitést. A „Budapesti Hirlap“ e czélokra havonkint oly összeget fordit, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap“ Tárczarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. A napirovatokat kitünő zsurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitókra van bizva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényszarnokban csak kiváló irók legujabb müveit közli. Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legczélszerübben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utcza 16. szám. (3—1)

Közgazdaság.

Cs. kir. szab. Adriai biztositó-társulat Triestben. Az 1888-dik év ugyszólván a teherképesség próbaköve volt a biztositó intézetekre nézve. — Azok közé, melyek a próbát fényesen kiállották, bátran sorolható az „Adriai biztositó-társulat,“ mely azon érzékeny veszteség daczára, mely a jégbiztositási osztályban érte, felette kedvező zárszámadással léphetett biztositottai és részvényesei elé. — Az „Adriai biztositó-társulat“ immár azon helyzetben van, hogy függetlenitheti magát egyik vagy másik biztositási ág üzletfolyásától. — Nagy biztositéki tőkéi oly jövedelmet hoznak az emlitett társulatnak, melynek segélyével az egyensulyt helyreállithatja, ha egyik vagy másik üzletág veszteséggel járna. Az „Adriai biztositó-társulat“ 1888. évi zárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy csakis oly kiváló és nagy tőkékkel biró intézetek mint az Adriai biztositó-társulat állhatnak fenn rendithetlenül a jelenlegi versenyhullámzás közepette, mig fiatal, csekély rendkivüli tartalékokkal ellátott intézeteknek létükért nehéz küzdelmeket kell vivniok. — Az emlitett társulat közgyülése f. év junius 6-án tartatott meg Triestben, s az ez alkalommal beterjesztett 1888. évi igazgatósági jelentéséből a következő lényegesb adatokat közöljük: I. Életbiztositási osztály. — Ezen biztositási ág az „Adriai biztositó-társaság“ által különösen előszeretettel ápoltatik; korántsem folyamodik külsőleg sokat igéró és káprázható, de valóságban üres kombinációk csábeszközéhöz, hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztositási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről fényes tanuságot tesz az 1888. év: A kiállitott kötvények kerek 10 és fél millió frt tőke és 14,755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás mult év ellenében 4.779,330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztositási állomány immár tehát az 50 millió forintot tulhaladta. — Ez 50.334,381 frt tőke és 129,750 frt járadékot tesz. A halál és életeset biztositásokért történt kifizetések ezen ágazatok mivelése óta 13871.080 frtot igényeltek. A dijtartalék 750,550 frttal emelkedett és 9.793.653 frtot tesz. Az életbiztositási osztály a nyereménynyel biztositottakra eső rész levonása után 106,809 frt 45 kr. nyereséget mutat fel. II. Elemi (tüz-, szállitmány- és jég) biztositások. Mig az 1887-évben a tüzbiztositás nagy veszteséggel járt, s a jégbiztositási osztály dijbevétele 7.860,205 forintra rugott, viszbiztositásokra 2.303,267 forint fordittatott. Károkért 5.917,622 frt fizettetett, melyből 2.174,205 frt a viszbiztositékra esik; ezenkivül 208,421 frt még függőben levő károkért tétetett félre. A dijtartalék a tüzbiztositási ágban 1,475,641 frtra rug; s e saját számlára maradt dijbevétel 50%, kamatát teszi; a szállitmánybiztositás dijtartaléka 10,109 frtot tesz. Az időbeli dijak tárczája az elmult évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes forgalmi ágában előfordult károk fejében 148 millió forintot fizetett ki. A főzárszámadás 272,247 frt 64 kr. nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerü javadalmazások levonása után részvényenkint 50 frt osztalék kifizetése határoztatot, el. — Az értékpapirok nyereséget mutattak fel — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetős kedvezően zárult, holott a jégbiztositás igen tetemes veszteséggel járt. Ezen veszteség fedezésére azonban az előbbi években gyüjtött jégbiztositási külön tartalék állt rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jégveszteség egy részét a többi osztályok forgalmi többletéből fedezni, ugy hogy a jégbiztositás külön tartalékára még 200,000 frt uj számlára előirható volt. A három elemibiztositási magasabb értéke által eredményezett nyeremény a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg, vagyis 169.433 frt az árfolyam tartalék-emelésére fordittatott. A társulat tartalékai (a 4 milliót tevő részvénytőkén kivül, melyre 40 kamat — 1.600,000 forint fizettetett be) 1888 decz. hó végével a 12 millió frtot felülhaladja, és pedig az életbiztositások tiszta dijtartaléka 8,844,863 frt, a tüzbiztositások tiszta dijtartaléka 1,475,641 frt, a szállitmánybiztositás tiszta dijtartaleka 10,109 frt, a jégbiztositások külön tartaléka 200,000 frt, az árfolyamingadozások tartaléka 240,297 frt és az általános nyeremény-tartaléka 1.085.129 frt. — Az Adriai biztositó-társulat már egy fél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete illetve magyarországi osztálya Budapesten báró Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. k. városában 1889. évi jun. 28-án tartott hetivásárról.

Buza:	) őszi	100 kg.	6 50
	) tavaszi	„ „	—.—
	) uj	„ „	—.—
Kétszeres	) ó	„ „	—.—
	) uj	„ „	5.90
Rozs:	) ó	„ „	—.—
	) uj	„ „	5.70
Árpa:	) őszi	„ „	—.—
	) tavaszi	„ „	—.—
	) uj	„ „	—.—
Kukoricza	) ó	„ „	—.—
	) uj	„ „	5.20
Hajdina:	)	„ „	—.—
	) őszi	„ „	6.—
Zab:	) tavaszi	„ „	—.—
	) uj	„ „	—.—
Széna:	)	„ „	3.—
Szalma:	) ágy	„ „	2.50
	) alom	„ „	—.—

Nyilt-tér.)

Az I-ső magyar, házi szárnyasokat, postagalambokat, tengeri nyulakat, ebeket tenyésztő és madarakat védő egylet Pécsett.

A multkori gyülekezet — a résztvevők csekély száma következtében, eredménytelenül maradt, a miért is tisztelettel az egyleti urak felhivatnak folyó évi **Julius hó 13-án este 8 órakor** a Scholcz-féle sörcsarnokban annál számosabban megjelenni, mintán az alapszabályok 17-dik §-a értelmében a jelenlévők érvényesen határozni fognak.

A gyülekezet befejezte után, társas vacsora és kedélyes mulatság következik.

Az elnökség.

*) E rovat alatt megjelentekért nem vállal felelőséget a szerk.

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.
KIS JÓZSEF, lapvezér. VÁRADY FERENCZ felelős szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegyelet“
Ó-pósta utcza 22-ik szám
elvállalja a
temetkezések rendezését
a tulajdonát képező franczia minta szerint épitett diszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.

Diszes ravatalozások felállitását minden osztályhoz.
A halottak szállitását minden irányban.
Raktár ércz- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszoruk, férfi- és női halottas ruhák.
A pontos kivitelért az intézet alolirott tulajdonosai kezeskednek:
Hoffman Károly. Edhoffer Ferencz.
Hárti Ferencz. Szigriszt János,
Kindl Ferencz. Lauber Rezső.
Gindl Alajos rendező.

Figyelmeztetésül.

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS
SAVANYUVIZ

mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyczélokra, vagy tisztán mint asztali vizet előszeretettel használják,

visszaélések kikerülése végett

magukat **beszerzéseik alkalmával** azon névvel **„mohai“, félrevezetni ne engedjék,** minden alkalommal arra **ügyelni** méltóztassanak, hogy a czimkén **„mohai Ágnes-forrás“** legyen s azt röviditve

ÁGNES forrás néven nevezve kiszolgáltatni **követeljék.**

A nagyérdemü közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel

az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

769
tk. 1889. sz.

Árverési hirdetmény.

A dardai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajtatónak Tolnai Julianna férj. Mate Jánosné laskói lakós végrehajtást szenvedő elleni 280 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a dardai kir. járásbiróság területén lévő Laskó községben fekvő a laskói 161. sz. tjkvben felvett I. 220. hszsz. 144. sz. ház $^1/_4$ telek és urbéri illetményére 1427 frt becsárban, ugyanottani 1057., 1502. hsz. fekvőségekre együttesen 157 frt és a + 1265. hsz. fekvőségre az árverést 295 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi szeptember hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor Laskón a községi biróiirodában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 142 frt 70 krajczárt és 29 forint 50 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi márczius hó 1-ső napján.

Fekete Gyula,
kir. törvényszéki albiró.

1673.
1889. szám.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Dr. Kiss Emil ügyvéd dardai lakós végrehajtatónak Bácsvánin Szávó dardai lakós végrehajtást szenvedő elleni 152 frt 50 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a dardai kir. járásbiróság területén levő Dardai községben fekvő a dardai 437. sz. telekjegykvben felvett I. $^1/_4$ telekre az árverést 963 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1889. évi augusztus hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor Dardán a telekkönyvi irodában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 96 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi május hó 7-ik napján.

Fekete Gyula,
kir. albiró.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen **betegségi esetekben** lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszivélyesebb köszönőiratok „A Betegbarát“ czimü, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a **szerencsésen meggyógyultak** hozzányomtatott értesitései bizonyitják, a benne foglalt tanácsok követése által még **oly** betegek is **gyógyulást** nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben **hüsz**éves tapasztalat eredményei vannak *letéve* megérdemli a **legkomolyabb figyelembevételt** minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja az irja egyszerüen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos czimét s czimezze a **levelező** lapot Richter kiadó-intézetébe **Lipcsében.** — A megküldés ingyen történik.

Egy jó könyv.

„.... A küldött könyv útmutasásai ugyan **rövidek és velősek**, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen **kiváló szolgálatokat tettek.**“ Igy és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát“ czimü, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a **szerencsésen meggyógyitottaktól** származó értesitések tanusitják, az alban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is **gyógyulást** nyertek, a kik már **minden reményt feladtak.** E könyv, melyben **hosszú** évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a **legkomolyabb figyelembevételt** minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az irja egyszerüen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos czimét s czimezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe **Lipcsében.** A megküldés ingyen történik.

Édes zöld-takarmány télre

csak a Mayfarth Ph. és társa-féle

zöld-takarmány-sajtó

szabadalmazott készülékkel állítható elő.

Egyedüli sajtó önműködő és egyenletes nyomással.

Egyedüli sajtó biztos sikerrel.

Egyedüli sajtó a melylyel a takarmány-anyagot nemcsak négyszögletesen, de kereken is lehet páczolni.

Kerek rakványoknál kisebb a kültertület, a mi által nagyobb a nyereség. Egy pár emeltyű 2000 mázsa zöld-takarmányt sajtol meg; kisebb menynyiség sajtolására is alkalmas.

Valamennyi sajtónál jobb és olcsóbb!

Az ára egy sajtoló emeltyű-párnak vas szerkezettel, használatra készen 100 frt. Bécsben a gyárban.

Mayfarth és társa, Bécs II. Tábor-utcza 76. sz.

Frankfurtban és Berlinben raktár.

7669
1889.

Árlejtési hirdetmény.

Melynélfogva alulirott városi tanács részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a bizottsági közgyülés f. é. 68/6650. szám alatt hozott határozatával elrendelt

laktanyai épitkezési munkálatoknak

vállalkozás utján való keresztülvitele iránt, melyekre a költségvetésben a következő összegek vannak előirányozva, u. m.:

kőmives munkákra	85,707	frt 16	kr.
kőfaragó „	994	„ 68	„
ács „	19,451	„ 40	„
cserepes „	3165	„ 02	„
bádogos „	2249	„ 34	„
asztalos és mázoló munkákra . . .	6691	„ 80	„
lakatos „	15,082	„ 00	„
üveges „	1151	„ 57	„
vizvezetéki „	1300	„ 00	„
kövezési „	75	„ 16	„
Összesen	136.168	frt 16	kr.

f. é. julius hó 1-sö napján d. e. 10 órakor

Jilly Alajos gazdasági tanácsnok úr hivatalos helyiségében (városház II. em., 33. ajtó) nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni, a melynél az egészre vagy az egyes munkákra külön is tehetők az ajánlatok.

Felhivatnak tehát vállalkozni szándékozók, hogy a költségvetésben kitett összegek 5 százalékának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb f. évi junius hó 30-ik napjának délelőtti 12 óráját a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, avagy ily bánatpénzzel ellátva, a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek s a költségvetések a városi mérnöki hivatalban délelőtt 9—12 óráig betekinthetők.

Kelt Pécsett, 1889. évi junius hó 12-én tartott tanácsülésből.

Pécs sz. kir. város Tanácsa.

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső váczi-út 7. Lóvonatú vasút állomás. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerü gőzcséplőgépek

legujabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

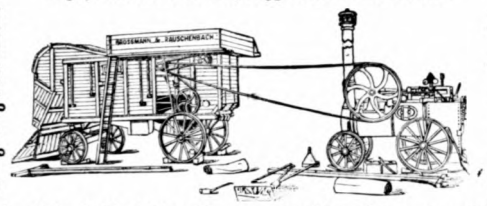

Legtökéletesebb kivitelben.

3½, 4 és (uj) 6 lóerejü mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Szénfütésnél kell	**200—250**	**300—350** ko. szén (fa aránylag)	14 óra a.
Szalmafütésnél kell	**5—7**	**5—7** kéve szalma 100 kicsépelt kévénél	
Cséplési képesség	**5—7000**	**7—10000** középnagyságu kéve	14 óra alatt

a magoknak legtökéletesebb kicséplése, kitünő tisztitása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lóerejü fa-, szén- és szalmafütési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

Képviselőnk Pécsett Matros János ur.

8388
tkv. 1 89. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Hirschfeld Mór bonyhádi lakós végrehajtatónak kiskoru Heindl Magdolna, Katalin és Zsuzsánna zsibriki lakósok végrehajtást szenvedők elleni 260 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén lévő Zsibriken fekvő a zsibriki 111. sz. tjkvben felvett 746. hsz. fekvőségnek kiskoru Heindl Magdolna, Katalin és Zsuzsannát illető ³/₅ részre az árverést 324 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1889. évi szeptember hó 4-dik napján d. e. 10 órakor Zsibriken a községházában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 32 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Pécsett, 1889. évi május hó 10-ik napján.

Lukrits István,
kir. törvényszéki bíró.

A fényképészet

nemcsak nélkülöz hetlen segédeszköz számos komoly szakmánál, hanem sok ember részére egy minden időszakban élvezetet nyujtó, kellemes és olcsó szórakozást ad.

Természetvizsgálók, orvosok, archeologusok, tisztek, gyárosok, iparosok, touristák, hegymászók és sportkedvelők részére nagy becsben bir.

Részletes katalogusok

Fényképészeti készülékekről

ingyen és bérmentve küldetnek.

Eisenschiml és Wachtl

Budapesten, Erzsébet-tér 9.

A pécsi káptalan-uradalom

Daróczi-halmai gazdaságában

eladandó:

1 drb. 10 éves 162 cm. magas

ekete Percheron tenyész-ménló,

úgy

16 drb. 1½ éves fehér kis jenői

tenyész - sertés - kan.

Értesités nyerhető:

HAMULYÁK GYULA

daróczi halmai kasznárnál,

utolsó pósta:

Vaiszló, (Baranyamegye).

Tisztelt közönség!

Baross Gábor példájára
Gusztust kaptunk a zónára,
Istók ucscse! hogy nem bóna:
Minden fertály egy-egy zóna! . . . .
Az utazás az országba'
Mibe kerül? Potom árba!
Egy-egy zóna forint ötven,
Megadhatja ki-ki könnyen,
S ha bejön a másfél bankó:
Utazik a ***Veréb Jankó!***

***

Baross Gábor a miniszter
Vasutakat államosit,
Veréb Jankó a viczcziszter
Prenumeránst állandósit!

Vasuti menetjegy-iroda, a hol a „VERÉB JANKÓ“ zóna-kártyája megváltható:

Pécs, János-utcza 8. szám.

Minden vasárnap reggel gyors vonattal utazik a Jankó.

Tessék hát csak jegyet venni!
Nyitva van a kassza, lehet —
S ha meg van a zóna-kártya:
Füttyentés nélkül is — *„mehet“!*

Első csengetés!

Julius, Augusztus, Szeptember felé — *tessék beszállani!*

Megvéd gyomorbajok ellen.

A tartományi

Rohitschi savanyuviz

A legjobb frissitő ital

„Tempel“-forrás.

A rohitschi savanyuviz a legnépszerübb és legkeresettebb ásványviz és elismert **gyógyszer** fölülmulhatatlan hatásánál fogva emésztési bajoknál, étvágytalanságnál, gyomor- és bélkatharusoknál, hugyhólyag és hugycső katharusnál, máj-, lép- és epe hólyag-bántalmaknál, vérbajoknál, tulságos elhájasodás- és sapkórnál. A legkellemesebb üditő ital és a **váltóláz** ellen a legjobb orvosság.

FŐRAKTÁR:

Hoffmann Jánosnál.

Budapesten, (Akademia-utcza.)

Kapható minden fűszerkereskedésben

Az évi elszállitás 2.000,000 palaczk.

Legjobb asztali- és üditő-ital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS,

mely **nemcsak** a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és **legfelsőbb** körökben is.

Ő fensége József főherczeg, és ő felsége Milan szerb király

asztalán rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb **Fiumében** is ép ugy mint **hazánkban** általánosan a **kolera** megbetegedés ellen **praeservativ** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyczélokra, vagy tisztán mint asztalivizet előszeretettel használják, kérjük **ast** rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemü közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlva, maradunk teljes tisztelettel

az ÁGNES-forrás • kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, füszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÚTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállitónál

BUDAPESTEN. Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Pécsett kapható: Dobszay A., Eizer János, Hergert József, Herdlein Lajos, ifj. Rézbányai János, Simon János, Scheibner János és Spitzer Sándor fia uraknál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Nyomatott Taizs József könyvnyomdájában.